

Név:

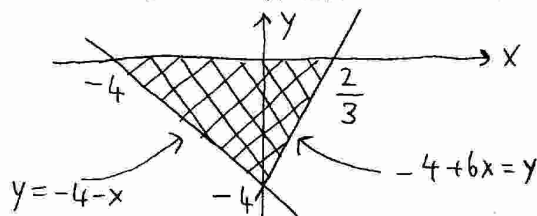
Aláírás:

1.

1. Számítsd ki a következő integralokat!

$$\int e^{-x+y} dx, \quad \int e^{-x+y} dy,$$

$$\int e^{-x+y} dx = \frac{e^{-x+y}}{-1} + C \quad \int e^{-x+y} dy = e^{-x+y} + C$$

2. Rajzold le a következő tartományt! $D = \{(x, y); -4 + 6x \leq y, -4 - x \leq y, y \leq 0\}$ 3. Írd fel a következő $f(x, y)$ függvény közelítő elsőrendű $T_1(x, y)$ Taylor-polinomját az $(x, y) = (0, 0)$ pont

$$f(x, y) \approx T_1(x, y) = 2 - x + 4y \leftarrow \text{az } f(x, y) \text{ polinom maximum elsőrendű tagjai}$$

$$\text{Vagy: } \left. \begin{array}{l} f'_x = -1 + y + 12x \\ f'_y = 4 + x \end{array} \right\} T_1(x, y) = 2 + \begin{pmatrix} -1 & 4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = 2 - x + 4y$$

$$\text{korul! } f(x, y) = 2 - x + 4y + xy + 6x^2$$

4. Oldd meg a következő DE-t! $y'' = -y$. Harmonikus oszcillátor: $y = C_1 \cdot \cos x + C_2 \sin x$

$$\text{Vagy: } \lambda^2 = -1, \quad \lambda_1 = 0 + 1i, \quad \lambda_2 = 0 - 1i$$

$$y_{\text{ált}} = e^{0 \cdot x} (C_1 \cdot \cos(1 \cdot x) + C_2 \sin(1 \cdot x)) = C_1 \cos x + C_2 \sin x$$

5. Keresd meg a következő matrix sajátvektorait és sajátterteiket!

$$\text{Mivel } A \text{ diagonális,} \quad A = \begin{pmatrix} -4 & 0 \\ 0 & 4 \end{pmatrix},$$

$$\lambda_1 = -4$$

$$\lambda_2 = 4$$

$$\bar{v}_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}$$

$$\bar{v}_2 = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \end{pmatrix}$$

2. Legyen $y'' - 4y = 0$.

- Ird fel a DE karakterisztikus egyenletet es keresd meg a gyokeit!

$$\lambda^2 - 4 = 0 \quad \lambda_1 = 2 \quad \lambda_2 = -2$$

- Ird fel a DE altalános megoldását!

$$y_{\text{alt}} = C_1 e^{2x} + C_2 e^{-2x}$$

- Ird fel a DE partikularis megoldását, ha $y(0) = 2$, $y'(0) = -4$!

$$y'_{\text{alt}} = C_1 \cdot 2 \cdot e^{2x} + C_2 (-2) e^{-2x}$$

$$\left. \begin{aligned} y(0) = 2 &\Leftrightarrow C_1 \cdot e^{2 \cdot 0} + C_2 \cdot e^{-2 \cdot 0} = C_1 + C_2 = 2 \\ y'(0) = -4 &\Leftrightarrow C_1 \cdot 2 \cdot e^{2 \cdot 0} + C_2 (-2) e^{-2 \cdot 0} = 2C_1 - 2C_2 = -4 \end{aligned} \right\} \begin{aligned} C_1 &= 0 \\ C_2 &= 2 \end{aligned}$$

$$y_{\text{part}} = 0 \cdot e^{2x} + 2 \cdot e^{-2x} = 2e^{-2x}$$

Ird fel f másodrendű közelítő Taylor-polinómját az $(x, y) = (0, 0)$ pont körül, ha $f(x, y) = \cos(x - 7y^2 + 2xy)$!

$$f'_x = -\sin(x - 7y^2 + 2xy) \cdot (1 + 2y)$$

$$f'_y = -\sin(x - 7y^2 + 2xy) \cdot (-14y + 2x)$$

$$f''_{xx} = -\cos(x - 7y^2 + 2xy) \cdot (1 + 2y)^2$$

$$f''_{xy} = -\cos(x - 7y^2 + 2xy) \cdot (-14y + 2x) \cdot (1 + 2y) - \sin(x - 7y^2 + 2xy) \cdot 2$$

$$f''_{yy} = -\cos(x - 7y^2 + 2xy) \cdot (-14y + 2x)^2 - \sin(x - 7y^2 + 2xy) \cdot (-14)$$

Ezek értéke, ha $x = y = 0$:

$$f \rightarrow 1$$

$$f'_x \rightarrow 0$$

$$f'_y \rightarrow 0$$

$$f''_{xx} \rightarrow -1$$

$$f''_{xy} \rightarrow 0$$

$$f''_{yy} \rightarrow 0$$

$$f(x, y) \approx T_2(x, y) = 1 + \begin{pmatrix} 0 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} + \frac{1}{2} \begin{pmatrix} x & y \end{pmatrix} \begin{pmatrix} -1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}$$

$$= 1 + 0x + 0y + \frac{1}{2} (-1 \cdot x^2 + 2 \cdot 0 \cdot xy + 0 \cdot y^2) =$$

$$= 1 - \frac{1}{2} x^2$$

3. Legyen $y' = f(y) = (y+1)(y-3)(y-5)$.

- Keresd meg a DE fixpontjait!

$$y' = f(y) = (y+1)(y-3)(y-5) = 0$$

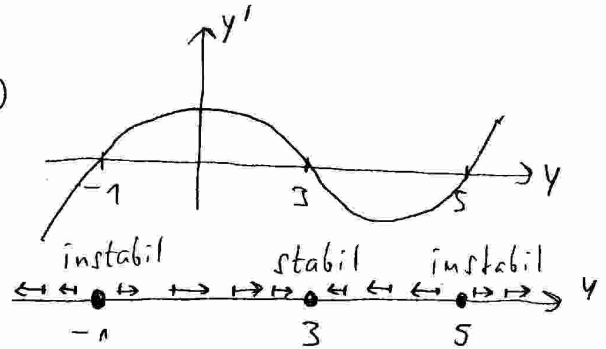
$$y_1 = -1 \quad y_2 = 3 \quad y_3 = 5$$

- Vizsgald meg azok stabilitását! (indokold válaszodat!)

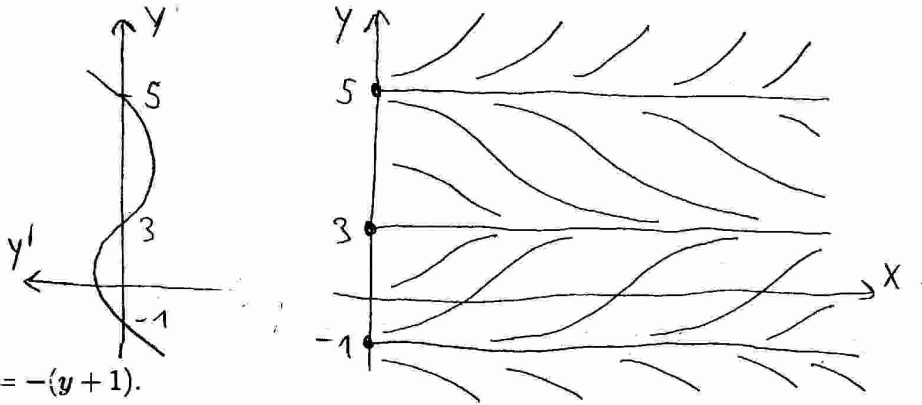
-1 : instabil

3 : stabil

5 : instabil

- Rajzold le a DE megoldássereget!

Legyen $y' = -(y+1)$.

- Keresd meg a DE általános megoldását!

$$\begin{aligned} \frac{dy}{dx} &= -(y+1) & \left| \begin{aligned} -\ln|y+1| &= x+c \\ |y+1| &= e^{-x-c} \\ y+1 &= \pm e^{-x-c} \\ y &= -1 \pm e^{-x-c} \end{aligned} \right. \\ -\frac{dy}{y+1} &= dx \\ -\int \frac{dy}{y+1} &= \int dx \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} y(1) = 3 &\leftrightarrow 3 = -1 + e^{-1-c} \\ c &= -1 - \ln 4 \\ y &= -1 + e^{-x - (-1 - \ln 4)} = \\ &= -1 + 4e^{-x+1} \end{aligned}$$

- Keresd meg a DE partikuláris megoldását, ha $y(1) = 3$!

↑
általános
megoldás

↑
partikuláris megoldás

4. Számold ki a következő kettős integrált!

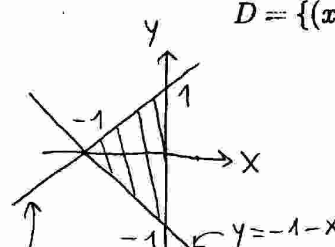
$$\int_{y=0}^2 \int_{x=3}^4 x^2 2y \, dx dy =$$

$$= \int_{y=0}^2 \left[\frac{x^3}{3} \cdot 2y \right]_{x=3}^4 dy = \int_{y=0}^2 \left(\frac{4^3}{3} \cdot 2y \right) - \left(\frac{3^3}{3} \cdot 2y \right) dy = \int_{y=0}^2 \frac{55}{3} \cdot 2y \, dy$$

$$= \left[\frac{55}{3} y^2 \right]_{y=0}^2 = \frac{55}{3} \cdot 2^2 - \frac{55}{3} \cdot 0^2 = \frac{220}{3}$$

Számold ki a következő kettős integrálokat és rajzold le a D integrálási tartományt!

$D = \{(x, y); x \leq 0, y \leq 1+x, y \geq -1-x\}, \quad \iint_D x^2 + y^2 \, dA$

$$\iint_D x^2 + y^2 \, dA = \int_{x=-1}^0 \left(\int_{y=-1-x}^{1+x} x^2 + y^2 \, dy \right) dx =$$

$$= \int_{x=-1}^0 \left[x^2 y + \frac{y^3}{3} \right]_{y=-1-x}^{1+x} dx = \int_{x=-1}^0 \left(x^2(1+x) + \frac{(1+x)^3}{3} \right) - \left(x^2(-1-x) + \frac{(-1-x)^3}{3} \right) dx$$

$$= \int_{x=-1}^0 2 \cdot \left(x^2(1+x) + \frac{(1+x)^3}{3} \right) dx = \int_{x=-1}^0 \left(2x^2 + 4x^3 + 2x + \frac{2}{3} \right) dx =$$

$$= \left[2 \frac{x^3}{3} + \frac{4}{3} x^4 + x^2 + \frac{2}{3} x \right]_{x=-1}^0 = 0 - \left(2 \frac{x^3}{3} + \frac{4}{3} x^4 + x^2 + \frac{2}{3} x \right)_{x=-1} = 0 - \left(2 \frac{(-1)^3}{3} + \frac{4}{3} (-1)^4 + (-1)^2 + \frac{2}{3} (-1) \right)$$

Név:

Aláírás:

1.

1. Írd fel a következő $f(x, y)$ függvény közelítő elsőrendű $T_1(x, y)$ Taylor-polinomját az $(x, y) = (0, 0)$ pont körül! $f(x, y) = \sin(3x) - 5y + xy$. $f(0, 0) = 0 - 0 + 0 = 0$

$$f'_x = 3 \cdot \cos(3x) + y$$

$$f'_x(0, 0) = 3 \cdot 1 + 0 = 3$$

$$f'_y = -5 + x$$

$$f'_y(0, 0) = -5 + 0 = -5$$

$$f(x, y) \approx T_1(x, y) =$$

$$= 0 + (3 \ -5) \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} =$$

$$= 3x - 5y$$

2. Keresd meg A sajátvektorait és sajátértékeit!

$$A = \begin{pmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$$

Mivel A diagonális, így

$$\lambda_1 = 2$$

$$\lambda_2 = 0$$

$$\bar{v}_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}$$

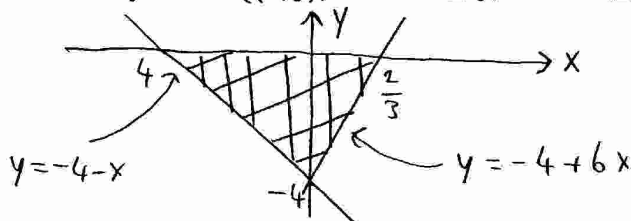
$$\bar{v}_2 = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \end{pmatrix}$$

3. Írd fel a következő DE karakterisztikus egyenletet és keresd meg a gyökeit!

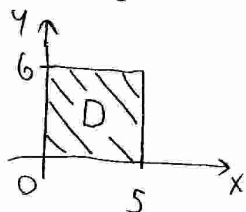
$$y' + 8y = 0.$$

$$\lambda + 8 = 0 \rightarrow \lambda_1 = -8$$

4. Rajzold le a következő tartományt! $D = \{(x, y); -4 + 6x \leq y, -4 - x \leq y, y \leq 0\}$

5. Mennyi $\iint_D -3 dA$, ha $D = \{(x, y); 0 \leq x \leq 5, 0 \leq y \leq 6\}$?

D területe $= 6 \cdot 5 = 30$, így

$$\iint_D -3 dA = -3 \cdot 30 = -90$$

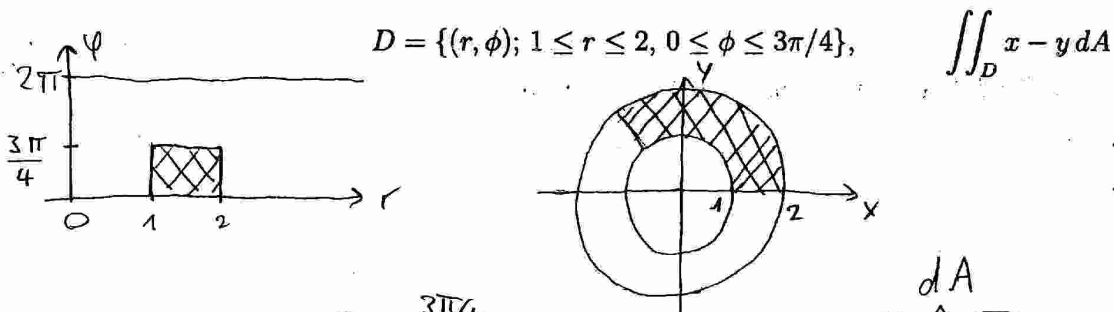
2. Számold ki a következő kettős integrált!

$$\int_{y=1}^2 \int_{x=3}^4 x \cos(3y) \, dx dy = \frac{5}{2}$$

$$= \int_{y=1}^2 \left[\frac{x^2}{2} \cos(3y) \right]_{x=3}^4 dy = \int_{y=1}^2 \cos(3y) \cdot \left(\frac{4^2}{2} - \frac{3^2}{2} \right) dy =$$

$$= \frac{5}{2} \left[\frac{\sin(3y)}{3} \right]_{y=1}^2 = \frac{5}{6} \cdot (\sin 6 - \sin 3)$$

Számold ki a következő kettős integrálokat és rajzold le a D integrálási tartományt!

$$\iint_D x - y \, dA = \int_{r=1}^2 \int_{\phi=0}^{3\pi/4} (r \cdot \cos \phi - r \cdot \sin \phi) \cdot r \, d\phi \, dr =$$

$$= \int_{r=1}^2 r^2 \left([\sin \phi - (-\cos \phi)]_{\phi=0}^{3\pi/4} \right) dr = \int_{r=1}^2 r^2 \cdot \left((\sin 135^\circ + \cos 135^\circ) - (\sin 0^\circ + \cos 0^\circ) \right) dr$$

$$= \int_{r=1}^2 r^2 \cdot (-1) \, dr = \left[(-1) \cdot \frac{r^3}{3} \right]_{r=1}^2 = \left(-1 \cdot \frac{2^3}{3} \right) - \left(-1 \cdot \frac{1^3}{3} \right) = -\frac{7}{3}$$

3. Legyen

$$\frac{d}{dx} \begin{pmatrix} y_1 \\ y_2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 3 & 2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} y_1 \\ y_2 \end{pmatrix} = A \begin{pmatrix} y_1 \\ y_2 \end{pmatrix}$$

- Keresd meg A sajátértékeit!

$$0 = \begin{vmatrix} 2-\lambda & 3 \\ 3 & 2-\lambda \end{vmatrix} = (2-\lambda)^2 - 3^2 = \lambda^2 - 4\lambda - 5 = 0$$

$$\lambda_1 = 5 \quad \lambda_2 = -1$$

- Keresd meg A sajátvektorait!

$$\textcircled{1} \begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 3 & 2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = 5 \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}$$

$$\left. \begin{array}{l} 2x + 3y = 5x \\ 3x + 2y = 5y \end{array} \right\} x = y$$

$$\bar{V}_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix}$$

$$\textcircled{2} \begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 3 & 2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = -1 \cdot \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}$$

$$\left. \begin{array}{l} 2x + 3y = -x \\ 3x + 2y = -y \end{array} \right\} x = -y$$

$$\bar{V}_2 = \begin{pmatrix} 1 \\ -1 \end{pmatrix}$$

- Írd fel a DE általános megoldását!

$$\bar{y}_{\text{alt}} = C_1 \cdot e^{5x} \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} + C_2 \cdot e^{-1 \cdot x} \begin{pmatrix} 1 \\ -1 \end{pmatrix}$$

- Írd fel a DE partikularis megoldását, ha

$$\begin{pmatrix} y_1(0) \\ y_2(0) \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 6 \\ 7 \end{pmatrix}$$

$$C_1 \cdot e^{5 \cdot 0} \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} + C_2 \cdot e^{-1 \cdot 0} \begin{pmatrix} 1 \\ -1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 6 \\ 7 \end{pmatrix}$$

$$C_1 \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} + C_2 \begin{pmatrix} 1 \\ -1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 6 \\ 7 \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} C_1 + C_2 \\ C_1 - C_2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 6 \\ 7 \end{pmatrix}$$

$$C_1 = \frac{13}{2} \quad C_2 = -\frac{1}{2}$$

$$\bar{y}_{\text{part}} = \frac{13}{2} e^{5x} \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} - \frac{1}{2} e^{-x} \begin{pmatrix} 1 \\ -1 \end{pmatrix}$$

4. Legyen $y' = f(y) = -y^2 + 4$.

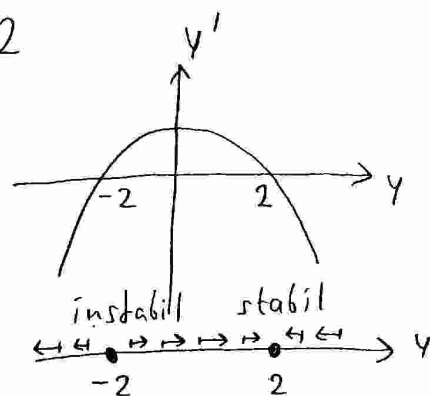
- Keresd meg a DE fixpontjait!

$$-y^2 + 4 = 0 \rightarrow y_1 = 2 \quad y_2 = -2$$

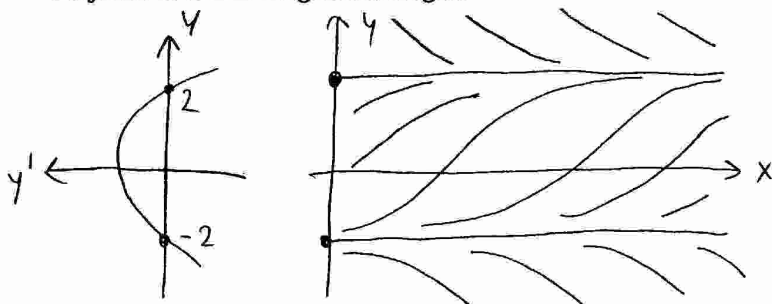
- Vizsgald meg azok stabilitását! (indokold válaszodat!)

$$y_1 = 2 \text{ stabil}$$

$$y_2 = -2 \text{ instabil}$$

- Rajzold le a DE megoldássereget!

Legyen $y' = -4y + 1$.

- Keresd meg a DE általános megoldását!

$$\frac{dy}{dx} = -4y + 1 \quad \left| \int \frac{dy}{-4y+1} = \int dx \right| \quad \begin{cases} 1-4y+1 = e^{-4(x+c)} \\ y = -\frac{1}{4}(\pm e^{-4(x+c)}) + \frac{1}{4} \\ (= \frac{1}{4} \tilde{C} e^{-4x}) \end{cases}$$

- Keresd meg a DE partikularis megoldását, ha $y(1) = 3$!

$$y = \frac{1}{4} + e^{-4(x+c)}$$

$$3 = \frac{1}{4} + e^{-4(1+c)}$$

$$2\frac{3}{4} = e^{-4(1+c)}$$

$$\ln(2\frac{3}{4}) = -4 - 4c$$

$$c = \frac{1}{4}(-4 - \ln(2\frac{3}{4}))$$

$$y_{\text{part}} = \frac{1}{4} + e^{-4(x + \frac{1}{4}(-4 - \ln(2\frac{3}{4})))}$$